

การประชุมเสนอผลงานวิจัยระดับบัณฑิตศึกษา มสธ. ครั้งที่ 3
The 3rd STOU Graduate Research Conference

การพัฒนาชุดกิจกรรมแนะแนวเพื่อฝึกทักษะการคิดของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 6

โรงเรียนสฤติเดช จังหวัดจันทบุรี

The Development of a Guidance Activities Package for Thinking Skills of PrathomSuksaVI Students at Saritdidet School in Chanthaburi Province

ธรรศญา ไตรรัตน์ (Tadsaya Trirath)* วัลภา สบายยิ่ง (Wunlapa Sabaiying)**

นิธิพัฒน์ เมฆจจร (Nitipat Mekhachorn)***

บทคัดย่อ

การวิจัยครั้งนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อ (1) พัฒนาและหาประสิทธิภาพชุดกิจกรรมแนะแนวเพื่อฝึกทักษะการคิด (2) เปรียบเทียบคะแนนที่ได้จากการทำแบบทดสอบก่อนและหลังการใช้ชุดกิจกรรมแนะแนวเพื่อฝึกทักษะการคิด และ (3) ศึกษาความพึงพอใจของนักเรียนที่มีต่อชุดกิจกรรมแนะแนวเพื่อฝึกทักษะการคิด

กลุ่มตัวอย่างในการวิจัยครั้งนี้ คือ นักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 ปีการศึกษา 2554 โรงเรียนสฤติเดช จังหวัดจันทบุรี 1 ห้องเรียน จำนวน 42 คน ได้มาโดยการสุ่มแบบกลุ่มเครื่องมือที่ใช้คือ (1) ชุดกิจกรรมแนะแนวเพื่อฝึกทักษะการคิด (2) แบบทดสอบก่อนและหลังการใช้ชุดกิจกรรมแนะแนว เพื่อฝึกทักษะการคิด และ (3) แบบสอบถามความพึงพอใจของนักเรียนที่มีต่อชุดกิจกรรมแนะแนวเพื่อฝึกทักษะการคิด สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล ได้แก่ ร้อยละ ค่าเฉลี่ย ค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน และการทดสอบค่าที

ผลการวิจัยพบว่า (1) ชุดกิจกรรมแนะแนวเพื่อฝึกทักษะการคิดแต่ละชุดมีค่าประสิทธิภาพ E_1/E_2 สูงกว่าเกณฑ์ที่กำหนด 70/70 คือ ร้อยละของคะแนนเฉลี่ยของนักเรียนที่ได้จากการปฏิบัติกิจกรรมทั้ง 5 ชุด โดยภาพรวมมีค่าเฉลี่ย E_1/E_2 เท่ากับ 78.90/76.10 (2) คะแนนหลังการใช้สูงกว่าก่อนการใช้ชุดกิจกรรมแนะแนวเพื่อฝึกทักษะการคิดอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.1 และ (3) นักเรียนมีความพึงพอใจต่อชุดกิจกรรมแนะแนวเพื่อฝึกทักษะการคิด มีความเหมาะสมอยู่ในระดับมากที่สุด ($\bar{X} = 4.63$)

คำสำคัญ ชุดกิจกรรมแนะแนว ทักษะการคิด ประถมศึกษา

Abstract

* นักศึกษาคณะศึกษาศาสตร์มหาบัณฑิต แผนกวิชาการแนะแนว มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมาธิราช tadsaya999@hotmail.com

** ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ประจำสาขาวิชาศึกษาศาสตร์ แผนกวิชาการแนะแนว มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมาธิราช

escoswun@hotmail.com

*** ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ประจำสาขาวิชาศึกษาศาสตร์ แผนกวิชาการแนะแนว มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมาธิราช

esasmnit@yahoo.com

การประชุมเสนอผลงานวิจัยระดับบัณฑิตศึกษา มสธ. ครั้งที่ 3
The 3rd STOU Graduate Research Conference

The purposes of this research were to (1) develop and evaluate the efficiency of the guidance activities package for training students' thinking skills; (2) compare the difference in thinking skills of the students before and after participating in the guidance activities package; and (3) study students' satisfaction of the guidance activities package for training their thinking skills.

The research sample for this study consisted of 42 students in a class of PrathomSuksa VI at Saritdidet School in Chanthaburi in academic year 2011, obtained by cluster sampling. The employed research instruments were (1) a guidance activities package for training students' thinking skills; (2) an analytical test that was taken before and after participating in the guidance activities package; and (3) a students' satisfaction questionnaire about the guidance activities package for training their thinking skills. Statistics used for the data analysis were the percentage, mean, standard deviation and t-test.

The research findings are as follows: (1) The average percentage of the participants in 5 activities are more than the required average. Therefore, the efficiency of students participating in the activities has an average of E_1/E_2 is equal to 78.90/76.10 ; (2) Statistically, there was a significant difference between the students' thinking skills before and after participating in the guidance activities package at .01 level; (3) The students' satisfaction of the guidance activities package was at a most agreeable level. ($\bar{X} = 4.63$)

Key words: Guidance Activities Package, Training Thinking Skills, PrathomSuksa

บทนำ

* นักศึกษาหลักสูตรศึกษาศาสตรมหาบัณฑิต แผนกวิชาการแนะแนว มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมาธิราช tadsaya999@hotmail.com

** ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ประจำสาขาวิชาศึกษาศาสตร์ แผนกวิชาการแนะแนว มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมาธิราช

escoswun@hotmail.com

*** ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ประจำสาขาวิชาศึกษาศาสตร์ แผนกวิชาการแนะแนว มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมาธิราช

esasmnit@yahoo.com

การประชุมเสนอผลงานวิจัยระดับบัณฑิตศึกษา มสธ. ครั้งที่ 3 The 3rd STOU Graduate Research Conference

สังคมกำลังเปลี่ยนเข้าสู่ยุคข้อมูลข่าวสาร ทำให้มีการติดต่อกันได้อย่างรวดเร็ว การเรียนรู้จึงเกิดขึ้นตลอดเวลาทั้งทางบวกและทางลบ การเรียนรู้ทางบวกทำให้เกิดประโยชน์ แต่การเรียนรู้ทางลบทำให้เกิดโทษเป็นภัยต่อสังคม การคิดจึงเป็นกลไกสำคัญที่ใช้ในการเรียนรู้และแยกแยะสิ่งที่ดีและไม่ดีได้อย่างมีเหตุผล เป็นส่วนสำคัญที่จำเป็นต่อการเรียนรู้ในปัจจุบันและอนาคต เป็นคุณลักษณะสำคัญยิ่งที่ต้องส่งเสริมให้เกิดขึ้นในเด็กไทย พระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พุทธศักราช 2542 จึงมุ่งเน้นให้ผู้เรียนได้ฝึกคิด ฝึกทักษะกระบวนการคิด ฝึกปฏิบัติให้เกิดการคิดเป็นทำเป็น และแก้ปัญหาได้ และหลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2551 มุ่งเน้นความสำคัญทางด้านความรู้ ความคิด ความสามารถ คุณธรรม กระบวนการเรียนรู้ที่มุ่งเน้นการฝึกทักษะกระบวนการคิด การจัดการ การเผชิญสถานการณ์และ ประยุกต์ความรู้มาใช้ในการป้องกันและแก้ปัญหา

หลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2551 มีการกำหนดสมรรถนะของผู้เรียนให้มีทักษะการคิดไว้ในสมรรถนะที่ 2 คือ ความสามารถในการคิด เป็นความสามารถในการวิเคราะห์ การคิดสังเคราะห์ การคิดสร้างสรรค์ การคิดอย่างมีวิจารณญาณและคิดเป็นระบบ เพื่อนำไปสู่การสร้างองค์ความรู้หรือสารสนเทศเพื่อการตัดสินใจเกี่ยวกับ ตนเองและสังคม ซึ่งสอดคล้องกับข้อเสนอการปฏิรูปการศึกษาในทศวรรษที่สอง (2552 – 2561) ได้กำหนดประเด็นหลักสำคัญของระบบการศึกษาและการเรียนรู้ที่ต้องปฏิรูปอย่างเร่งด่วน 4 ประการ และหนึ่งใน 4 ประการนั้น คือ การพัฒนาคุณภาพคนไทยยุคใหม่ที่มีนิสัยใฝ่รู้ ตั้งแต่ปฐมวัย สามารถเรียนรู้ด้วยตนเองและแสวงหาความรู้อย่างต่อเนื่องตลอดชีวิต มีความสามารถในการสื่อสาร สามารถคิดวิเคราะห์ แก้ปัญหา คิดริเริ่มสร้างสรรค์

ในสภาพความเป็นจริงในการจัดการเรียนการสอนในปัจจุบัน ไม่เป็นไปตามความคาดหวังของหลักสูตร จากผลการประเมินคุณภาพภายนอกสถานศึกษาโดยสำนักงานรับรองมาตรฐานและประเมินคุณภาพการศึกษา (สมศ.) ครั้งสุดท้าย สรุปเป็นภาพรวมของการจัดการศึกษา นักเรียนมีความสามารถในการคิดวิเคราะห์ คิดสังเคราะห์ คิดอย่างมีวิจารณญาณ คิดสร้างสรรค์ คิดไตร่ตรอง และมีวิสัยทัศน์ มีผลการประเมินในระดับพอใช้ซึ่งสอดคล้องกับข้อมูลของสถาบันส่งเสริม การสอนวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยี พบว่า เด็กไทยทำข้อสอบอัตนัยและข้อสอบอธิบายความไม่ค่อยได้ เพราะปัญหาการเรียนการสอนของไทยส่วนใหญ่ยังเน้นการสอนเนื้อหาวิชาและการท่องจำมากกว่าการพัฒนาความสามารถในการคิดเชิง วิเคราะห์ เรียบเรียง และสื่อสารความคิด และสอดคล้องกับข้อมูลจากโครงการ TIMSS (Third international Mathematics and Science Study) พบว่า นักเรียนไทยทำข้อสอบที่ต้องใช้ความสามารถในการคิดเชิง วิเคราะห์ แยกเหตุผล ประกอบหรือ เขียนข้อความยาว ๆ ไม่ได้ เพราะการเรียนการสอนยังอยู่ในกรอบของตารางสอนและห้องเรียน ไม่นั่นกระบวนการให้นักเรียนได้ฝึกคิด ฝึกทำ ผู้วิจัยจึงสนใจที่จะพัฒนาชุดกิจกรรมแนะแนวเพื่อฝึกทักษะการคิดของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 ขึ้น เพื่อช่วยให้นักเรียนมีความรู้ความสามารถและมีทักษะการคิด เรื่องการคิดวิเคราะห์ การคิดสังเคราะห์ การคิดอย่างมีวิจารณญาณ การคิดแก้ปัญหา และการคิดสร้างสรรค์ ซึ่งเป็นการพัฒนาคุณภาพผู้เรียนตรงตามสมรรถนะของหลักสูตรการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2551 และสอดคล้องการปฏิรูปการศึกษาในทศวรรษที่สองและบรรลุดัชนีประสภณ์มาตรฐานด้านคุณภาพผู้เรียนของสำนักงานรับรองมาตรฐานและประเมินคุณภาพการศึกษา (สมศ.)

วัตถุประสงค์การวิจัย

การประชุมเสนอผลงานวิจัยระดับบัณฑิตศึกษา มสธ. ครั้งที่ 3

The 3rd STOU Graduate Research Conference

1. เพื่อพัฒนาและหาประสิทธิภาพชุดกิจกรรมแนะแนวเพื่อฝึกทักษะการคิดของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 ตามเกณฑ์ 70/70
2. เพื่อเปรียบเทียบคะแนนที่ได้จากการทำแบบทดสอบก่อนและหลังการใช้ชุดกิจกรรมแนะแนวเพื่อฝึกทักษะการคิดของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 6
3. เพื่อศึกษาความพึงพอใจของนักเรียนที่มีต่อชุดกิจกรรมแนะแนวเพื่อฝึกทักษะการคิดของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 6

วิธีดำเนินการวิจัย

ประชากรที่ทำการวิจัยครั้งนี้ คือ นักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 โรงเรียนสฤติเดช จังหวัดจันทบุรี ปีการศึกษา 2554 จำนวน 11 ห้องเรียน จำนวนนักเรียนทั้งหมด 447 คนกลุ่มตัวอย่าง เป็นนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 โรงเรียนสฤติเดช จังหวัดจันทบุรี จำนวน 1 ห้องเรียน จำนวนนักเรียน 42 คน ได้มาโดยการสุ่มแบบกลุ่มเครื่องมือที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้ประกอบด้วย (1) ชุดกิจกรรมแนะแนวเพื่อฝึกทักษะการคิดของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 (2) แบบทดสอบก่อนและหลังการใช้ชุดกิจกรรมแนะแนวเพื่อฝึกทักษะการคิดของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 (3) แบบสอบถามความพึงพอใจของนักเรียนที่มีต่อชุดกิจกรรมแนะแนวเพื่อฝึกทักษะการคิดของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 6

การเก็บรวบรวมข้อมูล ผู้วิจัยดำเนินการเก็บรวบรวมข้อมูลตามขั้นตอนดังต่อไปนี้ (1) ขั้นตอนการทดลองให้นักเรียนซึ่งเป็นกลุ่มทดลองทำแบบทดสอบก่อนใช้ชุดกิจกรรมแนะแนว เพื่อฝึกทักษะการคิดของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 ก่อนการทดลอง (Pretest) แต่ละชุดกิจกรรม (2) ขั้นตอนการทดลองผู้วิจัยดำเนินการทดลองกับกลุ่มทดลองโดยใช้ชุดกิจกรรมแนะแนวเพื่อฝึกทักษะการคิดของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 จำนวน 5 ชุด รวม 20 ครั้ง ครั้งละ 1 ชั่วโมง จำนวน 7 สัปดาห์ สัปดาห์ละ 3 วัน คือ วันจันทร์ วันพุธ วันศุกร์ เวลา 15.30 – 16.30 น. โดยให้กลุ่มทดลองทำแบบทดสอบหลังการใช้ชุดกิจกรรมแนะแนวเพื่อฝึกทักษะการคิดของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 หลังการทดลอง (Posttest) แต่ละชุดกิจกรรมด้วย (3) ขั้นตอนหลังการทดลองให้กลุ่มทดลองตอบแบบสอบถามความพึงพอใจของนักเรียนที่มีต่อชุดกิจกรรมแนะแนวเพื่อฝึกทักษะการคิดของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 6

การวิเคราะห์ข้อมูลและสถิติที่ใช้ผู้วิจัยนำข้อมูลที่ได้จากการทดลองมาวิเคราะห์ข้อมูล ดังนี้ (1) หาประสิทธิภาพของชุดกิจกรรมแนะแนว โดยหาค่าประสิทธิภาพของกระบวนการ (E_1) และค่าประสิทธิภาพของผลลัพธ์ (E_2) 70 จำนวนแรก (E_1) หมายถึง คะแนนเฉลี่ยที่นักเรียนปฏิบัติกิจกรรมในชุดกิจกรรมแต่ละชุด ได้คะแนนไม่ต่ำกว่าร้อยละ 70 และ 70 จำนวนหลัง (E_2) หมายถึง คะแนนเฉลี่ยที่นักเรียนทำแบบทดสอบหลังการใช้ชุดกิจกรรมทุกชุดได้คะแนนไม่ต่ำกว่าร้อยละ 70 (2) เปรียบเทียบความแตกต่างของคะแนน ที่ได้จากแบบทดสอบก่อนและหลังการใช้ชุดกิจกรรมโดยใช้การทดสอบค่า t – test Dependent (3) หาระดับความพึงพอใจของนักเรียนที่มีต่อชุดกิจกรรมโดยหาค่าเฉลี่ย ($\bar{X}$) และค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน (S.D.)

ผลการวิจัย

การประชุมเสนอผลงานวิจัยระดับบัณฑิตศึกษา มสธ. ครั้งที่ 3
The 3rd STOU Graduate Research Conference

1. การทดสอบประสิทธิภาพชุดกิจกรรมแนะแนวเพื่อฝึกทักษะการคิดของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 ผู้วิจัยได้นำชุดกิจกรรมแนะแนวเพื่อฝึกทักษะการคิดของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 ไปทดลอง 3 ขั้นตอน คือ ขั้นตอนแรกเป็นการทดลองแบบเดี่ยว โดยนำไปทดลองใช้กับนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 ที่ไม่ใช่กลุ่มตัวอย่าง จำนวน 3 คน พบว่าประสิทธิภาพชุดกิจกรรมแนะแนวเพื่อฝึกทักษะการคิดของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 ทั้ง 5 ชุด โดยภาพรวมมีค่าร้อยละ E_1/E_2 เท่ากับ 65.99/62.00 จากนั้นผู้วิจัยได้นำชุดกิจกรรมแนะแนวเพื่อฝึกทักษะการคิดของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 ไปทดลองขั้นที่สองเป็นการทดลองแบบกลุ่ม โดยนำไปทดลองใช้กับนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 ที่ไม่ใช่กลุ่มตัวอย่าง จำนวน 10 คน พบว่า ประสิทธิภาพชุดกิจกรรมแนะแนวเพื่อฝึกทักษะการคิดของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 โดยภาพรวมมีค่าร้อยละ 68.26/65.10 ขั้นที่สาม เป็นการทดลองภาคสนามโดยนำไปใช้กับนักเรียนประถมศึกษาปีที่ 6 ที่ไม่ใช่กลุ่มตัวอย่าง จำนวน 30 คน พบว่า คะแนนเฉลี่ยร้อยละจากการปฏิบัติกิจกรรมในแต่ละชุดกิจกรรม และคะแนนเฉลี่ยร้อยละของการทำแบบทดสอบหลังการใช้ชุดกิจกรรม โดยภาพรวมมีค่าเฉลี่ย E_1/E_2 เท่ากับ 78.90/76.10 จากผลการทดสอบประสิทธิภาพชุดกิจกรรมแนะแนวเพื่อพัฒนาทักษะการคิดของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 ทั้ง 5 ชุด มีประสิทธิภาพสูงกว่าเกณฑ์ที่กำหนดไว้ 70/70 ดังแสดงในตารางที่ 1 – 3

ตารางที่ 1 ค่าเฉลี่ย และคะแนนเฉลี่ยคิดเป็นร้อยละจากการทำกิจกรรมชุดกิจกรรมแนะแนวเพื่อฝึกทักษะการคิดของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 โดยภาพรวมและรายชุด แบบเดี่ยว (N = 3)

ชุดที่	รายการ	คะแนนเต็ม	$\bar{X}$	ร้อยละ	
				E1	E2
1	การคิดวิเคราะห์	20	12.89	64.45	61.67
2	การคิดสังเคราะห์	20	13.28	66.40	60.00
3	การคิดอย่างมีวิจารณญาณ	20	13.19	65.95	63.33
4	การคิดแก้ปัญหา	20	13.13	65.65	61.67
5	การคิดสร้างสรรค์	20	13.50	67.50	63.33
รวมเฉลี่ย		20	13.20	65.99	62.00

ตารางที่ 2 ค่าเฉลี่ยและคะแนนเฉลี่ยคิดเป็นร้อยละจากการทำกิจกรรมชุดกิจกรรมแนะแนวเพื่อฝึกทักษะการคิดของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 โดยภาพรวมและรายชุด แบบกลุ่ม (N = 10)

การประชุมเสนอผลงานวิจัยระดับบัณฑิตศึกษา มสธ. ครั้งที่ 3
The 3rd STOU Graduate Research Conference

ชุดที่	รายการ	คะแนนเต็ม	$\bar{X}$	ร้อยละ	
				E1	E2
1	การคิดวิเคราะห์	20	13.62	68.10	63.50
2	การคิดสังเคราะห์	20	13.50	67.65	65.00
3	การคิดอย่างมีวิจารณญาณ	20	13.59	67.95	64.50
4	การคิดแก้ปัญหา	20	13.84	69.20	66.50
5	การคิดสร้างสรรค์	20	13.68	68.40	66.00
รวมเฉลี่ย		20	13.65	68.26	65.10

ตารางที่ 3 ค่าเฉลี่ยและคะแนนเฉลี่ยคิดเป็นร้อยละจากการทำกิจกรรมชุดกิจกรรมแนะแนวเพื่อฝึกทักษะการคิดของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 โดยภาพรวมและรายชุด แบบภาคสนาม (N = 30)

ชุดที่	รายการ	คะแนนเต็ม	$\bar{X}$	ร้อยละ	
				E1	E2
1	การคิดวิเคราะห์	20	15.58	77.90	74.67
2	การคิดสังเคราะห์	20	15.77	78.85	76.33
3	การคิดอย่างมีวิจารณญาณ	20	15.87	79.35	76.67
4	การคิดแก้ปัญหา	20	15.73	78.65	75.67
5	การคิดสร้างสรรค์	20	15.95	79.75	77.17
รวมเฉลี่ย		20	15.78	78.90	76.10

2. การศึกษาโดยเปรียบเทียบความแตกต่างของคะแนนก่อนและหลังการใช้ชุดกิจกรรมแนะแนวเพื่อฝึกทักษะการคิดของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 ผู้วิจัยทำการวิเคราะห์โดยการเปรียบเทียบคะแนนก่อนใช้ชุดกิจกรรมและหลังใช้ชุดกิจกรรมแนะแนวเพื่อพัฒนาทักษะการคิดของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 จำนวน 42 คน ซึ่งเป็นกลุ่มตัวอย่าง พบว่า คะแนนเฉลี่ยของคะแนนก่อนใช้ชุดกิจกรรมแนะแนวทั้ง 5 ชุด โดยภาพรวมเท่ากับ 9.97 และคะแนนรายชุดเท่ากับ 10.43 , 9.88 , 9.60 , 9.85 และ 10.07 ตามลำดับ มีส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานภาพรวมเท่ากับ 1.18 และรายชุดเท่ากับ 1.29 , 1.13 , 1.11, 1.09 และ 1.26 ตามลำดับ และพบว่า คะแนนเฉลี่ยของคะแนนหลังใช้ชุดกิจกรรมแนะแนวเพื่อฝึกทักษะการคิดของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 ซึ่งเป็นกลุ่มตัวอย่างโดยภาพรวมเท่ากับ 17.75 และรายชุด เท่ากับ 17.62, 17.76 , 17.83, 17.74 และ 17.81 ตามลำดับและมีส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานภาพรวมเท่ากับ 1.05 และรายชุดเท่ากับ 1.06 , 1.05 , 1.08 , 0.99 และ 1.09 ตามลำดับ เมื่อเปรียบเทียบคะแนนก่อนและหลังใช้ชุดกิจกรรมแนะแนวเพื่อฝึกทักษะการคิดของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 ทั้ง 5 ชุด พบว่า คะแนนเฉลี่ยหลังใช้ชุดกิจกรรมสูงกว่าคะแนนเฉลี่ยก่อนใช้ชุดกิจกรรมอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ .01 ดังแสดงในตารางที่ 4

การประชุมเสนอผลงานวิจัยระดับบัณฑิตศึกษา มสธ. ครั้งที่ 3
The 3rd STOU Graduate Research Conference

ตารางที่ 4 เปรียบเทียบค่าเฉลี่ยคะแนนการทำแบบทดสอบก่อนและหลังการใช้ชุดกิจกรรมแนะแนวเพื่อฝึกทักษะการคิดของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 (N = 42)

ชุดกิจกรรม ที่	คะแนนเต็ม (คะแนน)	คะแนนเฉลี่ยก่อนใช้ $\bar{X}$	S.D.	คะแนนเฉลี่ยหลังใช้ $\bar{X}$	S.D.	t
1.	20	10.43	1.29	17.62	1.06	33.37**
2.	20	9.88	1.13	17.76	1.05	43.55**
3.	20	9.60	1.11	17.83	1.08	39.91**
4.	20	9.85	1.09	17.74	0.99	41.38**
5.	20	10.07	1.26	17.81	1.09	46.30**
รวมเฉลี่ย	20	9.97	1.18	17.75	1.05	40.90**

** มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01

3. การศึกษาความพึงพอใจของนักเรียนที่มีต่อชุดกิจกรรมแนะแนวเพื่อฝึกทักษะการคิดของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 ผู้วิจัยได้สอบถามความพึงพอใจของนักเรียนที่มีต่อการใช้ชุดกิจกรรมแนะแนวเพื่อฝึกทักษะการคิดของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 จำนวน 42 คน ซึ่งเป็นกลุ่มตัวอย่าง พบว่านักเรียนมีความพึงพอใจชุดกิจกรรมแนะแนวเพื่อฝึกทักษะการคิดของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 ทุกชุดมีความเหมาะสมมากที่สุด ($\bar{X} = 4.63$) ความพึงพอใจของนักเรียนที่มีต่อชุดกิจกรรมแนะแนวเพื่อฝึกทักษะการคิดของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 ทุกชุดมีความเหมาะสมอยู่ในระดับมากที่สุดเรียงลำดับ ดังนี้ การคิดวิเคราะห์และการคิดอย่างมีวิจารณญาณ ($\bar{X} = 4.64$), การคิดแก้ปัญหา ($\bar{X} = 4.63$), การคิดสังเคราะห์ ($\bar{X} = 4.62$) และการคิดสร้างสรรค์ ($\bar{X} = 4.61$) ดังแสดงในตารางที่ 5

ตารางที่ 5 แสดงค่าเฉลี่ย ($\bar{X}$) ค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน (S.D.) และความพึงพอใจของนักเรียนที่มีต่อชุดกิจกรรมแนะแนวเพื่อพัฒนาทักษะการคิดของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 แต่ละชุดและสรุปรวมทุกชุด (N = 42)

การประชุมเสนอผลงานวิจัยระดับบัณฑิตศึกษา มสธ. ครั้งที่ 3
The 3rd STOU Graduate Research Conference

ชุดที่	รายการประเมิน	$\bar{X}$	S.D.	แปลความหมาย
1	การคิดวิเคราะห์	4.64	0.56	เหมาะสมมากที่สุด
2	การคิดสังเคราะห์	4.62	0.57	เหมาะสมมากที่สุด
3	การคิดอย่างมีวิจารณญาณ	4.64	0.55	เหมาะสมมากที่สุด
4	การคิดแก้ปัญหา	4.63	0.56	เหมาะสมมากที่สุด
5	การคิดสร้างสรรค์	4.61	0.60	เหมาะสมมากที่สุด
รวมเฉลี่ยคุณภาพทั้งชุด		4.63	0.57	เหมาะสมมากที่สุด

อภิปรายผลการวิจัย

1. การทดสอบประสิทธิภาพชุดกิจกรรมแนะแนวเพื่อฝึกทักษะการคิดของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 การหาประสิทธิภาพของชุดกิจกรรมแนะแนวเพื่อฝึกทักษะการคิดของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 ในการวิจัยครั้งนี้ ได้กำหนดประสิทธิภาพชุดกิจกรรมแนะแนวเพื่อฝึกทักษะการคิดของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 ให้ได้ตามเกณฑ์ 70/70 ซึ่ง 70 จำนวนแรก หมายถึง คะแนนเฉลี่ยที่นักเรียนปฏิบัติกิจกรรมในชุดกิจกรรมแต่ละชุดได้คะแนนไม่ต่ำกว่าร้อยละ 70 และ 70 จำนวนหลัง หมายถึง คะแนนเฉลี่ยที่นักเรียนทำแบบทดสอบหลังการใช้ชุดกิจกรรมทุกชุดได้คะแนนไม่ต่ำกว่าร้อยละ 70 ผลปรากฏว่า การทดสอบประสิทธิภาพชุดกิจกรรมแนะแนวเพื่อฝึกทักษะการคิดของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 สรุปได้ว่า ชุดกิจกรรมแนะแนวทั้ง 5 ชุด มีประสิทธิภาพเป็นไปตามเกณฑ์ที่กำหนดไว้ 70/70 คือ E_1/E_2 เท่ากับ 77.90/74.67 , 78.85/76.33 , 79.35/76.67 , 78.65/75.67 และ 79.75/77.17 ตามลำดับ โดยมีค่าเฉลี่ยรวมเท่ากับ 78.90/76.10 ทั้งนี้เนื่องจากชุดกิจกรรมแนะแนวเพื่อฝึกทักษะการคิดของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 ที่ผู้วิจัยสร้างขึ้นมานั้น ผู้วิจัยได้ศึกษาแนวคิดทฤษฎี เอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้องเพื่อใช้เป็นกรอบแนวคิดในการพัฒนาชุดกิจกรรม ศึกษากรอบทฤษฎีและเนื้อหา วัตถุประสงค์ รูปแบบ และขั้นตอนการจัดกิจกรรม ดำเนินการสร้างชุดกิจกรรมให้สอดคล้องกับกรอบทฤษฎี ผ่านการตรวจสอบคุณภาพจากผู้ทรงคุณวุฒิ และปรับปรุงให้มีความเหมาะสม นำไปทดลองใช้ แก้ไขข้อบกพร่องและความเหมาะสมของเวลา จากนั้นนำไปทดสอบหาประสิทธิภาพ ซึ่งชุดกิจกรรมได้มีการนำวิธีการจัดประสบการณ์เรียนรู้ให้แก่นักเรียนเปิดโอกาสให้นักเรียนแต่ละคนได้มีส่วนร่วมได้ลงมือปฏิบัติกิจกรรมต่างๆ ด้วยตนเอง ได้เรียนรู้ผลการกระทำของตนเองและผู้อื่นด้วยเทคนิคต่างๆ ได้แก่ การอภิปรายกลุ่ม เกม กรณีตัวอย่าง สถานการณ์จำลอง นิทาน บทบาทสมมุติ และดำเนินกิจกรรมตามวงจรการเรียนรู้ 4 ขั้นตอน(four phases of the learning cycle/ ERGA) ซึ่งจะกระตุ้นความสนใจในการเข้าร่วมกิจกรรมประกอบด้วยขั้นแลกเปลี่ยนประสบการณ์ (Experiencing) ขั้นสะท้อนกลับการรับรู้ (Reflecting) ขั้นสรุปสาระสู่ชีวิต (Generalizing) ขั้นคิดและนำไปปฏิบัติ (Applying) เป็นการจัดกิจกรรมที่เน้นการเสริมสร้างการเรียนรู้เชิงประสบการณ์และท้าทายให้สมาชิกกลุ่มนำประสบการณ์ตรงที่ได้เรียนรู้ร่วมกันไปปฏิบัติในชีวิตจริง ซึ่งนักเรียนสนใจและเข้าร่วมกิจกรรมด้วยความตั้งใจและมีความกระตือรือร้นทุกกิจกรรม ทำให้ชุดกิจกรรมมีคะแนนเฉลี่ยสูงกว่าเกณฑ์ที่กำหนดทุกชุดกิจกรรม นอกจากแนวคิดและหลักการที่กล่าว

การประชุมเสนอผลงานวิจัยระดับบัณฑิตศึกษา มสธ. ครั้งที่ 3 The 3rd STOU Graduate Research Conference

มาแล้วยังสอดคล้องกับผลงานวิจัยของพิทยา พิทยาธกุล (2546) ทำการวิจัยเรื่องการพัฒนาชุดกิจกรรมแนะแนวเพื่อปรับพฤติกรรมก่อนวันในชั้นเรียนของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 3 โรงเรียนนาหลวง กรุงเทพมหานคร ผลการวิจัยพบว่า ชุดกิจกรรมแนะแนวเพื่อปรับพฤติกรรมก่อนวันในชั้นเรียนมีประสิทธิภาพตามเกณฑ์ 80/80 ซึ่งสอดคล้องกับงานวิจัยของ ภัทธมน ชันชาฤทธิ์ (2551) ทำการวิจัยเรื่อง การสร้างชุดการสอนกิจกรรมแนะแนวเพื่อพัฒนาการคิดวิเคราะห์ของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 โรงเรียนวัดบำเพ็ญเหนือ กรุงเทพมหานคร ผลการวิจัยสรุปว่า ชุดการสอนกิจกรรมแนะแนวที่สร้างขึ้นมีประสิทธิภาพตามเกณฑ์มาตรฐานของกรมวิชาการ 60/60 จากการวิจัยในครั้งนี้แสดงให้เห็นว่า ชุดกิจกรรมแนะแนวเพื่อฝึกทักษะการคิดของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 มีประสิทธิภาพสูงกว่าเกณฑ์ที่กำหนด 70/70 เนื่องมาจากกิจกรรมมีความสอดคล้องกับวัตถุประสงค์และเนื้อหา ผ่านกระบวนการพัฒนาและแก้ไขข้อบกพร่อง และสามารถนำมาใช้ในการฝึกทักษะการคิดของนักเรียนได้อย่างมีประสิทธิภาพ

2. การศึกษาโดยเปรียบเทียบความแตกต่างของคะแนนก่อนและหลังการใช้ชุดกิจกรรมแนะแนวเพื่อฝึกทักษะการคิดของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 จากการวิเคราะห์ข้อมูลพบว่า นักเรียนที่ใช้ชุดกิจกรรมแนะแนวเพื่อฝึกทักษะการคิดของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 มีคะแนนหลังการใช้ชุดกิจกรรมแนะแนวสูงขึ้นอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 แสดงว่าชุดกิจกรรมแนะแนวเพื่อฝึกทักษะการคิดของนักเรียนทำให้นักเรียนมีทักษะการคิดเพิ่มมากขึ้นทั้งนี้เนื่องจากชุดกิจกรรมแนะแนวที่ผู้วิจัยสร้างขึ้นแต่ละชุดใช้เทคนิคต่าง ๆ ที่กระตุ้นให้ผู้เรียนมีส่วนร่วมในกิจกรรม มีการจัดกิจกรรมที่หลากหลาย เราความสนใจผู้เรียนกระตุ้นให้ผู้เรียนรู้จักคิด รู้จักแก้ปัญหาตรงตามวัตถุประสงค์ที่ตั้งไว้และการพัฒนาชุดกิจกรรมแนะแนวเพื่อฝึกทักษะการคิดของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 ให้เกิดผลดีพัฒนาได้โดยการใช้ชุดกิจกรรมแนะแนวสอดคล้องกับมยุรา ตรงประเสริฐ (2547) ได้ทำการวิจัยเรื่องการสร้างชุดการสอนกิจกรรมแนะแนวเพื่อพัฒนาการรู้คิดของนักเรียนช่วงชั้นที่ 3 โรงเรียนสุวิทย์ศรีอนุสรณ์ กรุงเทพมหานคร พบว่า คะแนนการรู้คิดของนักเรียนกลุ่มทดลองหลังการใช้ชุดกิจกรรมเพิ่มขึ้นกว่าก่อนการใช้ชุดกิจกรรมอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 และจิตวิไล ประมัย (2548) ทำการวิจัยเรื่องการสร้างชุดการสอนกิจกรรมแนะแนวเพื่อพัฒนาการรู้คิดของนักเรียนช่วงชั้นที่ 2 โรงเรียนสวนบัว กรุงเทพมหานคร พบว่า คะแนนการรู้คิดของนักเรียนกลุ่มทดลองหลังการใช้ชุดกิจกรรมเพิ่มขึ้นกว่าก่อนการใช้ชุดกิจกรรมอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 ซึ่งสอดคล้องกับประไพ กลัดล้อม (2551) ได้ทำการวิจัยเรื่องการสร้างชุดกิจกรรมแนะแนวเพื่อพัฒนาทักษะการคิดของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 โรงเรียนบ้านหนองต่อ อำเภอนาคู จังหวัดชัยนาท พบว่า คะแนนที่ได้จากการทดสอบก่อนและหลังการใช้ชุดกิจกรรมแนะแนวเพื่อพัฒนาทักษะการคิดของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 มีความแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 ทุกชุด จากข้อมูลดังกล่าวข้างต้นเป็นเหตุผลสนับสนุนได้ว่า เมื่อนักเรียนใช้ชุดกิจกรรมแนะแนวเพื่อฝึกทักษะการคิดของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 แล้ว ทำให้นักเรียนมีคะแนนทักษะการคิดหลังใช้ชุดกิจกรรมสูงขึ้น

3. การศึกษาความพึงพอใจของนักเรียนที่มีต่อชุดกิจกรรมแนะแนวเพื่อฝึกทักษะการคิดของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 จากการวิเคราะห์ผลครั้งนี้ พบว่านักเรียนส่วนใหญ่ที่ใช้ชุดกิจกรรมแนะแนวเพื่อฝึกทักษะการคิดของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 มีคะแนนความพึงพอใจต่อการเข้าร่วมกิจกรรมจากชุดกิจกรรมแนะแนวเพื่อฝึกทักษะการคิดของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 เมื่อพิจารณา พบว่า ความพึงพอใจของนักเรียนที่มีต่อชุดกิจกรรมแนะแนวเพื่อฝึกทักษะการคิดของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 โดยภาพรวมมีความ

การประชุมเสนอผลงานวิจัยระดับบัณฑิตศึกษา มสธ. ครั้งที่ 3

The 3rd STOU Graduate Research Conference

เหมาะสมอยู่ในระดับมากที่สุด ($\bar{X}=4.63$) จากการวิจัยในครั้งนี้แสดงให้เห็นว่านักเรียนเห็นด้วยในระดับมากที่สุด ในการนำชุดกิจกรรมแนะแนวนี้มาใช้เพื่อฝึกทักษะการคิดของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 6

ข้อเสนอแนะ

ข้อเสนอแนะในการนำผลการวิจัยไปใช้

1. ผู้ที่จะนำชุดกิจกรรมแนะแนวเพื่อฝึกทักษะการคิดของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 ควรศึกษาหลักการขั้นตอนตลอดจนวิธีการดำเนินกิจกรรมอย่างละเอียด รวมทั้งมีประสบการณ์ในการฝึกปฏิบัติก่อนนำไปใช้จริง

2. การนำชุดกิจกรรมแนะแนวไปใช้ อาจยืดหยุ่นเวลาและกิจกรรมให้เหมาะสมกับจำนวนนักเรียนในแต่ละชั้น เพื่อให้เกิดประโยชน์ในการเรียนการสอนมากขึ้น

3. ครูควรดำเนินกิจกรรมตามขั้นตอนที่กำหนด กระตุ้นให้นักเรียนร่วมกิจกรรมอย่างตั้งใจและกล้าแสดงความคิดเห็น

4. สถานที่ในการดำเนินกิจกรรม ควรเป็นสถานที่ที่นักเรียนสามารถดำเนินกิจกรรมได้สะดวก ไม่คับแคบ โดยไม่ขัดติดกับการใช้สถานที่ในห้องเรียน อาจพิจารณาตามความเหมาะสมของกิจกรรม

5. ควรมีการติดตามผล หลังเสร็จสิ้นการใช้ชุดกิจกรรมแนะแนวเพื่อฝึกทักษะการคิดเป็นระยะอย่างต่อเนื่อง

ข้อเสนอแนะในการวิจัยครั้งต่อไป

1. ควรมีการพัฒนาและทดลองใช้กับนักเรียนชั้นอื่นๆ เช่น ชั้นประถมศึกษาปีที่ 4 และชั้นประถมศึกษาปีที่ 5

2. ควรมีการพัฒนาชุดกิจกรรมแนะแนวเพื่อฝึกทักษะการคิดอื่นๆ เช่น การคิดเชิงวิพากษ์ การคิดเชิงบูรณาการ การคิดเชิงอนาคต

3. ควรมีการพัฒนาชุดกิจกรรมแนะแนวไปประยุกต์ใช้ในการพัฒนาทักษะอื่นๆ เช่น ทักษะชีวิต

เอกสารอ้างอิง

กระทรวงศึกษาธิการ(2551) หลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2551 กรุงเทพมหานคร

โรงพิมพ์ชุมนุมสหกรณ์การเกษตรแห่งประเทศไทย

จิตวิไล ประมัย (2548) “การสร้างชุดการสอนกิจกรรมแนะแนวเพื่อพัฒนาการรู้คิดของนักเรียนช่วงชั้นที่ 2” สารนิพนธ์การศึกษามหาบัณฑิต (จิตวิทยาการแนะแนว) บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ

ประไพ กลัดล้อม (2551) “รายงานการสร้างชุดกิจกรรมแนะแนวเพื่อพัฒนาทักษะการคิดของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 โรงเรียนบ้านหนองต่อ สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาชัยนาท”

พิทยา พิทยาธรรกุล (2546) “การพัฒนาชุดกิจกรรมแนะแนวเพื่อปรับพฤติกรรมก่อนในชั้นเรียนของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 3 โรงเรียนนาหลวง กรุงเทพมหานคร” วิทยานิพนธ์ปริญญาศึกษาศาสตรมหาบัณฑิต แผนกวิชาการศึกษาแนะแนว สาขาวิชาศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมาธิราช

การประชุมเสนอผลงานวิจัยระดับบัณฑิตศึกษา มสธ. ครั้งที่ 3
The 3rd STOU Graduate Research Conference

ภัทรมน ชันธาฤทธิ์ (2551) “การสร้างชุดการสอนกิจกรรมแนะแนวเพื่อพัฒนาการรู้คิดของนักเรียนช่วงชั้นที่ 2”
สารนิพนธ์ การศึกษามหาบัณฑิต (จิตวิทยาการแนะแนว) บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ
มยุรา ตรงประเสริฐ (2547) “การสร้างชุดการสอนกิจกรรมแนะแนวเพื่อพัฒนาการรู้คิดของนักเรียนช่วงชั้นที่ 3”
ปริญญานิพนธ์ การศึกษามหาบัณฑิต สาขาจิตวิทยาการแนะแนวกรุงเทพมหานคร บัณฑิตวิทยาลัย
มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ

